Het heiligenboek

Josefina. De lachende zuster *Tom Zwaenepoel*

Josefina wordt omstreeks 1869 geboren in een klein dorp in een van de zuidelijke provincies van Sudan. Op negenjarige leeftijd wordt ze door slavenhandelaren ontvoerd. Het meisje, dat voortaan Bakhita ('je hebt geluk gehad') heet, wordt mishandeld en tot vijfmaal toe op slavenmarkten verkocht. Tijdens haar verblijf bij de moeder en de echtgenote van een generaal wordt ze dagelijks tot bloedens toe gegeseld, waaraan ze levenslang 144 littekens overhoudt.

In 1882 wordt Josefina verkocht aan de Italiaanse consul Callisto Legnani. Hij neemt haar mee naar zijn vaderland. Terwijl ze als kindermeisje in een Venetiaanse familie werkt, hoort Josefina voor het eerst over het christendom en leert ze haar eerste gebeden. Ze weigert naar Sudan terug te keren omdat ze absoluut christen wil worden. In 1890 wordt ze als Josefina Margarete gedoopt, gevormd en ontvangt ze haar eerste communie. Zes jaar later legt ze in Verona haar geloften af bij de zusters van Canossa. Daar werkt ze in de sacristie en aan de kloosterpoort en tijdens meerdere reizen door Italië probeert ze de missie te bevorderen. In de bijbehorende school is Madre Moretta ('Moeder negertje') tot aan haar dood in 1947 conciërge.

Vol vreugde en dankbaarheid leeft Bakhita naar haar doopsel toe, dat ze als een beschouwt „genadegeschenk". In zijn encycliek Salvi spe schrijft Benedictus XVI daarover: „Nu had ze 'hoop'. Niet meer slechts de kleine hoop minder wrede heren te vinden, maar de grote hoop: 'Ik word definitief bemind en wat mij ook gebeurt, ik word door die liefde verwacht. En dus is mijn leven goed.' Door dit besef van hoop was ze 'verlost', nu geen slavin meer, maar een vrij kind van God. (...) De bevrijding die ze zelf door de ontmoeting met de God van Jezus Christus had ontvangen, die moest ze doorgeven, die moest ook aan anderen, aan zoveel mogelijk mensen, geschonken worden. De hoop die haar ten deel was gevallen en die haar 'verlost' had, kon ze niet voor zichzelf houden. Die moest velen, ja allen, bereiken" (30 november 2007).

Bakhita's wens om kloosterlinge te worden, wordt wegens haar huidkleur afgewezen, maar dankzij de steun van kardinaal en patriarch Jozef Sarto (de latere Pius X) kan ze toch intreden. In het klooster kent iedereen haar als de 'lachende zuster', ook als ze aan het einde van haar leven heel wat moet lijden. De vrouw, die vanaf haar kindertijd de gruwelijkheid en brutaliteit kent waarmee de mens zijn medemens kan behandelen, ziet het als haar plicht om in Italië te getuigen over haar weg van bevrijding en op te komen voor de volledige uitoefening van de mensenrechten.

Wanneer de plaatselijke bisschop haar tijdens zijn bezoek aan het klooster vraagt wat ze doet, antwoordt ze: „Hetzelfde als u." Nadat de gast verbaasd om uitleg vraagt, herhaalt ze: „Excellentie, we willen toch beiden hetzelfde doen, namelijk de wil van God uitvoeren." Inderdaad, beiden doen hetzelfde in verschillende 'posities'. Zowel de bisschop als de kleine, gebogen oude zuster die bijna niet meer kan werken, probeert Gods wil uit te voeren, ieder op zijn manier, met zijn eigen gedrevenheid en persoonlijkheid. Zo staan beiden op de juiste plaats.

Op de vraag wat Josefina de 'moderne' mens van de eenentwintigste eeuw te bieden heeft, zegt Joannes-Paulus II tijdens de homilie naar aanleiding van haar heiligverklaring (1 oktober 2000) het volgende: „Josefina vraagt ons de realiteit niet passief aan te nemen, maar met vastberadenheid actief te worden, om meisjes en vrouwen te bevrijden van onderdrukking en geweld en hun waardigheid terug te geven door de vrije uitoefening van hun rechten." En in zijn toespraak tot de bisschop uit Sudan naar aanleiding van zijn ad-liminabezoek aan het Vaticaan (15 december 2003) vult paus Wojtyla aan: „Haar leven bewijst dat 'denken in stammen' en andere vormen van discriminatie op grond van etnische afkomst, taal en cultuur niet thuishoren in een geciviliseerde samenleving en in een gemeenschap van gelovigen."

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen,* Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

5 september, *22.30 uur,* *VRT één.* Eerste aflevering van *Boudewijn. Naar het hart van de koning,* vierdelige documentaire serie naar aanleiding van de twintigste verjaardag van de dood van de geliefde vorst. Vandaag *Le roi triste,* over de beroemdste bijnaam van Boudewijn I.

5 september, *23.10 uur,* *Canvas* (herhaling op 6 september om 15.58 uur via Canvas). In de documentaire serie *De uil van Athena* de Belgisch-Nederlandse productie *L'amour des moules*, over het leven van de mossel en de opmerkelijke liefdesrelatie tussen (vooral Belgische) mensen en mosselen.

7 september, *22.05 uur,* *VRT één.* Eerste aflevering van *Mr Selfridge,* Britse dramaserie over de flamboyante Amerikaanse ondernemer Harry Gordon Selfridge, oprichter van het warenhuis Selfridges & Co in Londen aan het begin van de twintigste eeuw.

8 september, *14 uur,* *VRT één. Hibernatus,* Franse komedie uit 1969 met Louis de Funés. In het noordpoolijs wordt het lichaam ontdekt van een man die daar 65 jaar eerder ingevroren raakte.

8 september, *21.25 uur,* *VRT één.* Eerste aflevering van *Albert II,* Vlaamse fictieserie „binnen historische krijtlijnen" over het leven van de onlangs afgetreden vorst.

De vrome kudde

Biljart *Ingezonden door Marcel De Cock*

Twee vrienden wonen een bijarttoernooi bij. Na enkele partijen is Jef zeer onder de indruk van het spektakel. Hij stoot zijn vriend aan en vraagt:

– Is dat biljarten?

Waarop zijn vriend:

– Ja, Jef, dat is biljarten.

Zegt Jef:

– Wat spelen wij dan altijd?

Inbraak *Ingezonden door Frans Boogaerts*

Gesprek in een politiebureau:

– Agent, ik heb gehoord dat jullie de man gearresteerd hebben die bij ons heeft ingebroken. Zou ik hem even mogen spreken?

– Neen, mijnheer, dat is volstrekt niet toegestaan.

– U begrijpt mij misschien verkeerd, agent, maar ik wilde hem alleen maar vragen hoe hij thuis is binnengeraakt zonder dat mijn vrouw wakker werd.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...
Kent u er nog een leuke? KERK & *leven* · **Vrome Kudde,** Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

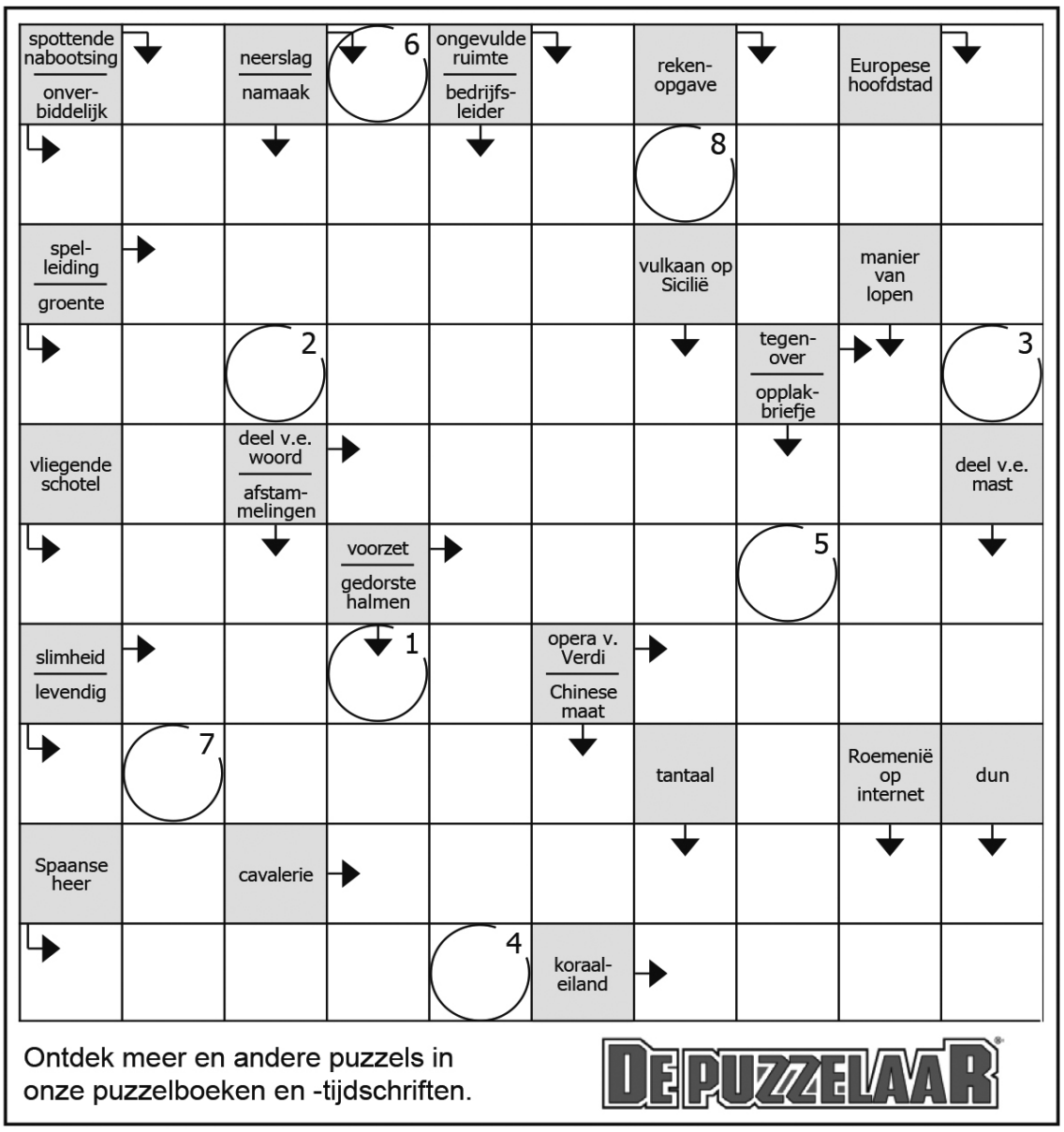

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften. DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: PLANKTON

1	2	3	4	5	6	7	8